

338 J. V. SNELLMAN – F. A. BORENIUS 22.X 1864 HUB SLS 381

Heders Broder!

Hjertligen tack för besväret med underrättelsen om mitt lån i ér Sparbank.

Härjemte den önskade försäkran. Det ängsliga att söka borgen har fördröjt.

10 Din tillgifne Vän <ch> Broder

Joh. Vilh. Snellman

H:fors d. 22 Okt. 1864

339 YTTRANDE VID PLENUM 24.X 1864 RA, Senatens arkiv

20 ... då Senatorn Snellman först yttrade sig och – ansåg sig böra till Hans Kejslerliga Majestäts Nådiga godtfinnande i underdånighet öfverlemna om icke Ständernas förslag och framställningar i ofvanberörde ämne, dem Senatorn ej fann skäl att ogilla, kunde af Hans Kejslerliga Majestät i Nåder godkännas och Kejslerliga Senaten tillåtas att i enlighet dermed utfärda allmän författning, hvilken, enligt Senatorns tanke, jemväl borde upptaga de af Ständerna i slutet af deras underdåniga skrifvelse under särskilta momenter förordade tillägg och bestämningar.

340 YTTRANDE VID PLENUM 24.X 1864 RA, Senatens arkiv

30 ... då Senatorn Snellman först utlät sig: – att Senatorn vid öfvervägande af detta ämne funnit Ständernas framställningar, i hvad de angå ofvanberörde lagförslag nio första §: §: icke synnerligen afvika från den till den aflättna Nådiga propositionens grund och syftemål eller eljest vara af den beskaffenhet att deras ogillande förty torde af Senatorn påyrkas. Likaledes ansåg Senatorn de af Ständerna förordade ändringar af §: §: 15. 16. 20. och 21. kunna utan någon betänklighet medgifvas:

40 Men annat vore förhållandet med Ständernas förslag i hänsigt till §: 10. 11. och 13. De tvenne förstnämnde behandlande frågan om och huru den som för ärekränkning tilltalas, må genom bevisning om tillmälets riktighet, freda sig från ansvar för detsamma. Ständerna hade nemligen med frångående af hvad landets lag i allmänhet stadgar, såväl rörande verkan af preskription som i fråga om domstols behörighet, utsträckt bevisningsrätten i injuriemål till hvarje bestämd handling eller uraktlåtenhet utan undantag och således, på sätt i motiverne jemväl uttryckligen framhåller, också till lagbrott som redan äro preskriberade, hvarjemte tillika föreslagits, att bevisningen då skulle få framställas

50 vid den domstol, der åtalet om ärekränkning gjorts anhängigt. Så väsentliga afsteg i särskildt fall från sjelfva grundprinciperna för gällande rättegångsordning i brottmål, kunde efter Senatorns tanke anses berättigade endast då de äro af tvingande nödvändighet påkallade. Hvad Ständerne till stöd för de af dem härutinnan förordade lagbestämningar framhållit, hade icke förmått öfvertyga Senatorn

om deras nödvändighet och ännu mindre att desamma vore för samhället gagneliga. Senatorn höll tvertom före att dessa bestämningar skulle åstadkomma en alldeles motsatt verkan och kunna blifva till sina följder äfventyrliga, emedan tillem্পningen af den vidsträckta bevisningsförmon, som en för ärokränkning tilltalad derigenom fått sig tillerkänd, otvifvelaktigt komme att leda till oreda i lagskipningen samt för en oskyldigt angripen synnerligen försvåra utvägen att vinna upprättelse. Den Nådiga propositionen hvaritill af afböjande af dessa olägenheter bevisningsrätten i hänsigt till handlingar dem lagen stempelar som brott, inskränker till sådana hvilka äro underkastade åtal, åsyftar i öfrigt jemväl att lägga hinder för illviljan och smädelystnaden att intränga i det husliga livvets innersta och fridlysta förhållanden. Men äfven detta hinder hade Ständerna velat aflägsna, på skäl hvilkas giltighet icke heller kunde af Senatorn erkännas.

Uti § 13. åter hafva Ständerna, på anfördt skäl, uteslutit det i samma § i den Nådiga propositionen intagna, stadgandet angående smädelse emot enskildt bolag, samfund eller menighet. Men då det ur en i alla länders presslagar antagen grundsats, att en så kallad juridisk personlighet, ett samfund; icke får åtala en ärekränkning, och då det är en gifven följd deraf att en sådan personlighet icke har någon verklig tillvaro, således icke heller kan genom smädelser eller förolämpningar kränkas, så är den af Ständerne i detta hänseende föreslagna uteslutningen förkastlig. Likasålitet skäl förefinnes å andra sidan att inskränka talan emot smädaren till en delegare i bolaget; ty det är till exempel en väsentlig skillnad emellan en vanlig aktieinnehafvares i ett bolag och en verkställande direktörs anspråk på upprättelse af en person, som offentligen tillvetat bolaget ett bedrägligt förfarande och om smädaren på den förres yrkande blifvit till ansvar dömd, bör ansvaret blifva vida större, i händelse äfven den senare tager sig talan i saken. Och öfverhufvud bör hvarje person, som af en dylik smädelse träffas, ega rättighet att för sin del söka upprättelse, oberoende af det ansvarspåstående andra individer kunna hafva funnit sig berättigade eller hugade att mot smädaren utföra.

Då nu Ständerna ej godkänt Hans Kejslerliga Majestäts till dem aflåtna Nådiga proposition och Senatorn, på ofvanantydde skäl, funnit sig icke böra tillstyrka Nådigt bifall till hvad Ständerna i ämnet föreslagit, återstode för Senatorn ej annat, än att med stöd af gällande grundlag till Hans Kejslerliga Majestäts Nådiga godtfinnande underdånigst hemställa om icke frågan rörande förändrad lagstiftning i detta ämne finge tillsvidare förfalla.

341 YTTRANDE VID PLENUM 24.X 1864

RA, Senatens arkiv

§: 13. Senatorn Snellman – som biträdde det beslut, hvari Kejslerliga Senatens flesta ledamöter rörande denna §: stannat, ville såsom skäl dertill framhålla, huruledes det icke förhölle sig så som ständerne föregifvit, att den i mom. 1. föreskrifna kautions af periodisk skrifts utgifvare skulle vara en, ställd borgen för ett laglydigt uppträdande. Densamma afsåge uppenbarligen endast att den person, som sig förbryter, sjelf skulle bära ansvaret deraf. Begärde man af en skrifts utgifvare en garanti för dess beskaffenhet, måste man gå till särskilda personliga kvalifikationer. Men fordran på sådane vore öfverhufvud